

NACZELNE DOWÓDZTWO W. P.
(SZTAB GENERALNY)

Oddział II informacyjny

Ew. 6. Nr. 35118 /II

DO

WODZA NACZELNEGO /ADJUTANTURY GENERALNEJ/.

w Belwederze.

Przedkłada się do wiadomości odpis raportu Attache
Wojskowego w Estonji w sprawie Związku Państw Bałtyckich.
w Estonji.

1 załącznik.

Szef Sztabu Generalnego

S I K O R S K I m.p.

Generał-porucznik.

Za zgodność:

Sikorcki
[Signature]

NACZELNE DOWÓDZTWO WOJSK POLSKICH
ADJUTANTURA GENERALNA

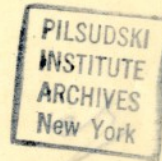
WARSZAWA

L: Dz. 7639 J2 dnia 15 /VI/ 1921 r.

załącz. Wydział

7639 J2

Pocztą polową 53 13. czerwca 1921 r.



184

DELEGAT NACZ.DOW.W.P.

O D P I S.

w Estonji.

Rewel, dnia 28. maja 1921 roku.

Nr. 403/21.

DO

NACZELNEGO DOWODZTWA W.P.

Oddział II.

Sprawa Związku Państw
Bałtyckich a Estonja.

Nawiązując do poprzedniego mego raportu Nr. 361. z dnia 14.V! najniebezpieczniejszym momentem w sprawie związku był okres bezpośrednich pertraktacji w Rewlu litewskiego ministra spraw zagranicznych Purickisa. Po wyjeździe Purickisa sytuacja poczęła się nieco wyjaśniać. Przedewszystkiem w "Waba Maa" ukazała się obszerny artykuł, w którym autor, omawiając sprawę związku państw Bałtyckich, podkreślił, że stworzenie takowego według recepty litewsko-łotewskiej nie leży bynajmniej w interesie Estonji, która w Związku podobnym bez Polski i Finlandji byłaby wyzyskana wyłącznie w interesach swych sąsiadów. Z oświadczenia Purickisa, który wspominał o tworzeniu frontu przeciwko Rosji, Niemiec, jak również przeciw innym państwom, autor artykułu pan Linde wysnuwa wniosek, iż chodzi tu Litwie o zyskanie pomocy i wciągnięcia Łotwy i Estonji w spór polsko-litewski. Omówiwszy sprawę Górnośląską i Wileńską w duchu przychylnym dla nas wskazuje na ciągłe zmiany zachodzące w polityce zagranicznej Litwy i dochodzi do wniosku, że ^{z wyjątkiem} wiązanie się z Litwą mogłoby wciągnąć Estonję w szereg bezmyślnych awantur. Zdaniem autora Estonja powinna zająć stanowisko wyczekujące do chwili rozstrzygnięcia sporu polsko-litewskiego.

Po ukazaniu się tego artykułu zaopatrzonego dopiskiem redakcji, iż z wielu poglądami autora nie jest zgodną, pojawiły się artykuły w "Postimees" i "Paewalcht". "Postimees" z dnia 14. b. m. wskazuje na niekosekwencje w postępowaniu łotewskiego ministra spraw zagranicznych, który pracuje wspólnie z Litwą nad stworzeniem związku trzech państw twierdzi jednocześnie, iż chciałby w związku również widzieć Polskę. "Postimees" stoi na stanowisku Związku z Polską i Finlandją i ostrzega, iż na wschodzie i zachodzie są wielkie mocarstwa, któreby chciały widzieć związek bez Polski i Finlandji. Jest on zdania, iż początkowo może powstać związek w mniejszych rozmiarach, ostatecz

nym jednak dążeniem powinno być stworzenie wielkiej Ligi państw Bałtyckich.

"Paewaleht" z dnia 21. b. m., zwalczając poglądy Lindego wypowiedziane w "Waba Maa", zastrzega się przeciwko posądzeniu jej o wrogie stanowisko wobec Polski.

W tym samym czasie odbył się wiec w sprawie związku państw Bałtyckich zainicjowany przez Litwinów. Większość mówców wypowiedziała się bezwzględnie za związkiem z Polską i Finlandją i w swej rezolucji domagała się szybkiego organizowania związku.

Wyjaśnienia, jakie ostatnio otrzymał w tym względzie sekretarz poselstwa polskiego p. Neuman od min. spr. zagr. Piipa i prezydenta parlamentu p. Strandmana są dla nas całkowicie pomyślne. Oba oświadczyli, że rząd stoi na dawnym stanowisku t. j. daży do związku państw Bałtyckich z Polską i kategorycznie zastrzegli się przeciwko udziałowi w związku bez naszego udziału. Ostatnio 26. b. m. minister spr. zagr. Piip w rozmowie ze mną zaznaczył ponownie, że stosunek rządu estońskiego do Polski nie uległ najmniejszej zmianie, że wersje jakoby 3. czerwca ma się odbyć zjazd w Rydze w sprawie związku, w którym estończycy wezmą są zupełnie bezpodstawne. Minister Piip podkreślił jednocześnie, iż bez względu na to, że obecnie nie istnieją między nami żadne wzajemne zobowiązania uważa on, iż Estonia powinna współdziałać z nami w akcji naszej przeciw Rosji i odwrotnie, wyrazem czego jest dziesiąt chociażby nasza współpraca z Estońskim Sztabem Generalnym.

Reasumując powyższe widocznym jest zwrot w polityce zagranicznej Estonji na naszą korzyść. Niebezpieczeństwo akcji angielskiej i niemiecko-bolszewickiej - angielskiej dążącej do pominięcia nas w związku państw Bałtyckich i niemiecko-bolszewickiej do poróżnienia nowopowstałych organizmów państwowych i wciągnięcia Łotwy i Estonji w wir polityki litewskiej przeciw nam skierowanej należy uważać za chwilowo zażegnane.

Moment obecny o ile będzie przez nas zręcznie wykorzystany może być decydującym w najbliższym politycznym ustosunkowaniu się państw nadbałtyckich.

Attache Wojskowy przy P. P. w Estonji:
K. A B E A M O W I C Z mjr. m. p.

Za zgodność odpisu:

PILSUDSKI
INSTITUTE
ARCHIVES
New York

PILSUDSKI
INSTITUTE
ARCHIVES
New York

PILSUDSKI
INSTITUTE
ARCHIVES
New York